

CAYMAN, Hendrik (Blankenberge 16 juli 1894 – Vorst 3 oktober 1946).

Studeerde aan het atheneum te Brugge. Tijdens de Eerste Wereldoorlog gaf Cayman Nederlandse les aan de Duitse plaatscommandant van Blankenberge. Daar ontmoette hij Jan D. Domela Nieuwenhuis Nyegaard en Jan de Boevé. Via die weg werd hij activist en sloot hij aan bij het radicale Jong-Vlaanderen. Bij de invoering van de bestuurlijke scheiding in 1916 werd hij benoemd tot ambte-

naar in de vernederlandste administratie te Brussel. Cayman wilde weg uit Blankenberge omdat zijn activistisch engagement hem het leven aldaar onmogelijk maakte. Tevens was hij als student ingeschreven aan de door de Duitsers vernederlandste Gentse universiteit (von Bissing Universiteit). Bij het einde van de oorlog vluchtte hij naar Duitsland en werd hij uit zijn ambt ontzet.

Cayman keerde vrij snel naar België terug en vestigde zich in 1924 in Brugge, waar hij de flamingantische uitgeverij en boekhandel **Cultura** opzette. In de jaren na 1922 stond hij in dienst van de groep rond **Robrecht de Smet** en **Josué de Decker**, die vanuit Nederland de Jong-Vlaamse traditie wilden voortzetten onder een Groot-Nederlandse, antidemocratische en pro-Duitse vlag. Zij hadden het weekblad *Vlaanderen* als belangrijkste medium. Zo beheerde Cayman het **Algemeen Vlaamsch Nationaal Secretariaat** in Gent dat ook een Centraal Persbureau omvatte. In feite was deze organisatie een inlichtingen-antenne en agitatiecentrum voor deze groep. Daarnaast deed Cayman veel redactie- en schrijfwerk voor het weekblad. De katholieke Cayman was een aanhanger van **Joris van Severen**. Toen deze in onmin raakte met de groep rond *Vlaanderen*, koos Cayman voor Van Severen. In maart 1925 behoorde hij tot de stichters van het **Katholiek Vlaamsch Nationaal Verbond**. Hij volgde Van Severen ook in het **Verdinaso**.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zette Cayman zijn engagement in de rechts-radicalen vleugel van de V.B. in nationaal-socialistische zin voort. Hij werd lid van de **Duitsch-Vlaamsche Arbeidsgemeenschap** waaruit hij zich evenwel in de loop van 1943 terugtrok. Nadat hij in de repressietijd in een vroeg stadium ter dood veroordeeld was, werd hem nadien gratie verleend. Hij werd evenwel ernstig ziek en overleed in de gevangenis van Vorst.

LITERATUUR: M. van de Velde, *Geschiedenis der Jong Vlaamse Beweging 1914-1918*, 1941; – H.J. Elias, *25 jaar Vlaamse Beweging 1914-1939*, I-II, 1969; – L. Vandeweyer, 'Machtsstrijd in het Vlaamse Front. De ondergang van "Ons Vaderland", de geboorte van "Vlaanderen"', in *WT*, jg. 44, nr. 4 (1985), p. 206-224; – id., 'Redaktiegeschiedenis van het weekblad "Vlaanderen" (1925-1934)', in *WT*, jg. 45, nr. 2 (1986), p. 65-83; – L. Simons, *Geschiedenis van de uitgeverij in Vlaanderen*, II, 1987.

LUC VANDEWEYER